

กลุ่มเมล็ดไม้ที่เป็นอาหารและสมุนไพร

1. เพกา

ชื่อวิทยาศาสตร์
ชื่อวงศ์
ชื่อเรียกอื่นๆ

Oroxylum indicum (L.) Benth. ex Kurz

BIGNONIACEAE

กาใต้ใต้ (กะเหรี่ยง กาญจนบุรี) ดอกกะเฒ่า ดอกกะเฒ่า ดอกกะเฒ่า (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน) เบโก (มาเล นราธิวาส) มะลิดไม้ มะลิดไม้ ลิดไม้ (ภาคเหนือ) ลินฟ้า (เลย) หมากลั่นก้าง หมากลั่นซ่าง (ภาคเหนือ) ฝักรูปดาบ เปลือกแข็ง เมล็ดสีเขียว มีเยื่อสีขาวคล้ายกระดาษโปร่งใส หุ้มอยู่

ลักษณะเมล็ด

ลำต้น

ดอก

ผล

ใบ

เมล็ด

2. ชีเหล็ก

ชื่อวิทยาศาสตร์

ชื่อวงศ์

ชื่อเรียกอื่นๆ

ลักษณะเมล็ด

Senna timoriensis (DC.) H.S. Irwin & Barneby

FABACEAE

ชีเหล็กแก่น (ราชบุรี), ชีเหล็กบ้าน (ลำปาง, สุราษฎร์ธานี), ผักจี้ลี่
 แมะชีแหละพะโต (แม่ฮ่องสอน), ยะหา (ปัตตานี), ชีเหล็กใหญ่
 (ภาคกลาง), ชีเหล็กหลวง (ภาคเหนือ), ชีเหล็กจิหรี (ภาคใต้)
 ผลเป็นฝักแบนยาว หนา สีน้ำตาล ฝักโค้งเล็กน้อย เมล็ดมีหลาย
 เมล็ดมีลักษณะเป็น Orthodox seed เป็นรูปไข่ ยาว แบน สีน้ำตาล
 อ่อน เรียงตัวตามขวาง

ลำต้น

ดอก

ผล

ใบ

เมล็ด

ที่มา: <http://frynn.com/ชีเหล็ก/>, www.herbsbeauty.com, www.the-than.com,
www.trachai.com, www.bansuanporpeang.com, www.nanagarden.com

3. มะรุม

ชื่อวิทยาศาสตร์
ชื่อวงศ์
ชื่อเรียกอื่นๆ
ลักษณะเมล็ด

Moringa oleifera Lam.

MORINGACEAE

บะค้อนก้อน (ภาคเหนือ) ผักอีสุ่ม บักฮุ่ม (ภาคอีสาน)
ผลเป็นฝักยาว เปลือกมีสีเขียวมีส่วนคอดและส่วนมนเป็นระยะๆ
ตามแนวยาวของฝัก ฝักยาว 20-50 ซม. มีรสหวาน เมล็ดเป็นรูป
สามเหลี่ยม มีปีกบางหุ้ม 3 ปีก เส้นผ่าศูนย์กลางของเมล็ดประมาณ
1 ซม.

ลำต้น

ดอก

ผล

ใบ

เมล็ด

4.ฝาง

ชื่อวิทยาศาสตร์
ชื่อวงศ์
ชื่อเรียกอื่นๆ
ลักษณะเมล็ด

Caesalpinia sappan L.

FABACEAE

จ้าย (กะเหรี่ยง กาญจนบุรี) ฝางส้ม (กาญจนบุรี)

ผลเป็นฝักรูปขอบขนานแกมรูปไข่กลับ ฝักแบนแข็งเป็นจระงอยแหลม เป็นสีน้ำตาลเข้ม มีขนาดกว้างประมาณ 3-4 ซม. และยาวประมาณ 5-8.5 ซม. และส่วนที่ค่อนมาทางโคนฝักจะสอบเฉียงเล็กน้อย และด้านปลายฝักจะผายกว้างและมีจระงอยแหลมที่ปลายด้านหนึ่ง ภายในฝักมีเมล็ดประมาณ 2-4 เมล็ด เมล็ดมีลักษณะเป็น Orthodox seed ลักษณะของเมล็ดเป็นรูปรี มีขนาดกว้างประมาณ 0.8-1 ซม.และยาวประมาณ 1.5-1.8 ซม.

ลำต้น

ดอก

ใบ

ฝักและเมล็ด

ฝักและเมล็ด

ที่มา: www.oknation.net, www.samunpri.com, www.beautyherbshop.com,
www.thongthailand.com และ plugmet.orgfree.com

5. มะขาม มะขามป้อม มะขามเทศ

มะขาม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Tamarindus indica Linn.

ชื่อวงศ์

FABACEAE

ชื่อเรียกอื่นๆ

-

ลักษณะเมล็ด

ผล เป็นฝักยาว รูปร่างยาวหรือโค้ง ยาว 3-20 ซม. ฝักอ่อนมีเปลือกสีเขียวอมเทา สีน้ำตาลเกรียม เนื้อในติดกับเปลือก เมื่อแก่ฝักเปลี่ยนเป็นเปลือกแข็งกรอบหักง่าย สีน้ำตาล เนื้อในกลายเป็นสีน้ำตาลหุ้มเมล็ด เนื้อมีรสเปรี้ยว และหวาน ซึ่งฝักหนึ่งๆ จะมีเมล็ดอยู่ 3-12 เมล็ด เมล็ดมีลักษณะเป็น Orthodox seed เมล็ดแก่จะแบนเป็นมัน และมีสีน้ำตาล

ลำต้น

ดอก

ใบ

ผล

เมล็ด

มะขามป้อม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Phyllanthus emblica L.

ชื่อวงศ์

PHYLLANTHACEAE

ชื่อเรียกอื่นๆ

กันโตด (เขมร จันทบุรี) กำทวด (ราชบุรี) มั่งลู (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน)

ลักษณะเมล็ด

ผลทรงกลม เป็นพุ่มต้นๆ ผิวเรียบ เมล็ดรูปรี เปลือกหุ้มเมล็ดแข็ง

ลำต้น

ดอก

ใบ

ผล

เมล็ด

มะขามเทศ

ชื่อวิทยาศาสตร์
ชื่อวงศ์
ชื่อเรียกอื่นๆ
ลักษณะเมล็ด

Pithecellobium Dulce (Roxb.) Benth.

FABACEAE

-
ผลเป็นฝักโค้งเป็นปล้องๆ ฝักอ่อนสีเขียว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีชมพูหรือแดง เนื้อในเป็นสีชมพูหรือสีขาว เมล็ดมีลักษณะเป็น Orthodox seed มีสีดำ มีปล้องละ 1 เมล็ด

ลำต้น

ใบ

ผล

ดอก

เมล็ด

6. ไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์
ชื่อวงศ์
ชื่อเรียกอื่นๆ
ลักษณะเมล็ด

Bambusa spp.

Poaceae

-

ผลมีขนาดเล็กมากคล้ายเมล็ดข้าวสาร มี 1 เมล็ด

ลำต้น

ใบ

เมล็ด

ดอก